

Legal Alert

UOKiK wyjaśnił, jak będzie karał menadżerów

Prezes UOKiK wydał Wyjaśnienia w sprawie sposobu wymierzania kar pieniężnych dla osób zarządzających. Poniżej przedstawiamy aspekty tych wyjaśnień, na które w naszej ocenie powinny zwrócić uwagę osoby zarządzające. Omawiamy też możliwości działań ze strony przedsiębiorców.

1. Odpowiedzialność menadżerów za naruszenie prawa konkurencji

Polskie prawo konkurencji przewiduje, że osoba zarządzająca, która w ramach sprawowania swojej funkcji umyślnie dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazu zawierania antykonkurencyjnych porozumień, może zostać ukarana karą finansową w wysokości do **2 000 000** złotych.

Kara może objąć nie tylko członków zarządów, ale także szersze grono tzw. „osób zarządzających”.

Prezes UOKiK prowadzi już kilka postępowań, które najprawdopodobniej zakończą się nałożeniem kar na „osoby zarządzające”. Wydane przez Prezesa UOKiK wyjaśnienia precyzują, jakimi kryteriami będzie kierował się organ przy określeniu wysokości takiej kary.

Warto zauważyć, że odpowiedzialność osób fizycznych koresponduje z możliwością złożenia przez taką osobę wniosku leniency do Prezesa UOKiK i ewentualnego nałożenia kary na samego przedsiębiorcę.

Po analizie wyjaśnień warto zwrócić uwagę na następujące aspekty:

- **Kary także za porozumienia wertykalne**

Wyjaśnienia wskazują, że **menadżerowie mogą spodziewać się kar** nie tylko za zawieranie tzw. porozumień horyzontalnych (karteli), ale **także za zawieranie porozumień wertykalnych** (dotyczących relacji na różnych szczeblach obrotu - jak np. umowy dystrybucyjne). Jest to o tyle istotne, że porozumienia o charakterze wertykalnym, które najczęściej stanowią część umów pisemnych, są o wiele łatwiejsze do wykrycia i udowodnienia, a jednocześnie bardzo często stanowią przedmiot postępowań prowadzonych przez urząd.

**Zapraszam
do kontaktu**

dr Dariusz Aziewicz
Radca prawny
Prawo konkurencji

+48 22 50 50 738
+48 510 08 77 85
dariusz.aziewicz@
eversheds-sutherland.pl

**Zobacz też inne
publikacje**

Systematycznie piszemy
o tym, co ważne dla biznesu

eversheds-sutherland.pl

Ryzyko nałożenia kar na osoby fizyczne jest zatem istotne m.in. dla osób negocjujących lub podpisujących umowy handlowe.

Prezes UOKiK będzie traktował antykonkurencyjne porozumienia wertykalne jako porozumienia o „poważnym” charakterze.

Ma to obejmować zarówno porozumienia dotyczące ustalania cen, jak i ograniczania sprzedaży pasywnej (np. w ramach **sprzedaży internetowej**).

W niektórych wypadkach – gdy porozumienie ma wertykalną strukturę, ale w praktyce dotyczy relacji pomiędzy konkurentami (np. udzielanie pomocy w porozumieniu, koordynowanie działań konkurentów) – **będą one traktowane nawet jako porozumienia o „bardzo poważnym” charakterze.** Trzeba mieć zatem na uwadze ocenę wszelkiej wymiany informacji za pośrednictwem podmiotów trzecich - typu *hub-and-spoke*, m.in. w ramach programów *benchmarkingowych*.

W związku z powyższym wzrasta istotność antymonopolowej świadomości menadżerów, którzy dla własnego bezpieczeństwa powinni zostać wyposażeni w odpowiednią wiedzę dotyczącą prawa ochrony konkurencji m.in. poprzez specjalistyczne szkolenia *antitrust compliance* – dotyczące nie tylko relacji z konkurentami, ale i z kontrahentami.

Wzrasta także istotność antymonopolowej oceny umów handlowych, w tym w szczególności umów dystrybucyjnych, przed ich zawarciem.

- **Adekwatność kary = funkcja odstrasżająca**

Z wyjaśnień wynika, że kwota kary wyliczona na podstawie przedstawionych tam przesłanek powinna odpowiadać karze, co do której można uznać, że będzie miała charakter odstrasżający.

Daje to Prezesowi UOKiK możliwość podwyższania kary w zakresie pewnej uznaniowości. Menadżerom sugeruje natomiast brak pobłażliwości organu co do oceny ich ewentualnych działań.

- **Stopień wpływu może być ważniejszy od intensywności działań**

Przy obliczaniu wysokości kary Prezes UOKiK będzie brał pod uwagę stopień wpływu danej osoby na naruszenie. Stopnia tego nie należy jednak mylić z intensywnością działań prowadzących do naruszenia.

Innymi słowy, na wysokość kary będzie miał wpływ m.in. „kierowniczy” charakter działania – to, czy dana osoba posiadała decydujący wpływ na naruszenie, czy też może takiego wpływu nie posiadała, ale np. mogłaby swoim działaniem je utrudnić.

Warto zastanowić się, jak wewnętrzna struktura decyzyjna firmy wpływa na ten aspekt obliczania ewentualnych wysokości kar.

- **Okoliczności łagodzące – ważne dla każdego menadżera**

Oprócz okoliczności obciążających (jak rola inicjatora/organizatora porozumienia, osiągnięcie znacznych korzyści z naruszenia, czy też przymuszanie innych do określonych działań), **Prezes UOKiK będzie brał pod uwagę tzw. okoliczności łagodzące wymiar kary.**

Za okoliczności łagodzące będą uznawane nie tylko działanie pod przymusem lub współpraca z UOKiK w ramach postępowania, ale także m.in. **przyczynienie się do dobrowolnego usunięcia skutków naruszenia przez przedsiębiorcę, zaniechanie praktyki z własnej inicjatywy, czy podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia i usunięcia jego skutków.**

Ważne jest zatem, aby wewnętrzne procedury *antitrust compliance* pozwalały menadżerom na działania mogące obniżyć wymiar ewentualnej kary, np. poprzez odpowiednie dokumentowanie działania menadżera w przypadku wewnętrznego wykrycia nielegalnego postanowienia umownego w obowiązującej już umowie handlowej lub np. działaniach związanych z przetargami (np. zawartej umowy konsorcjum).

Okoliczności te będą bowiem mogły doprowadzić do obniżenia wysokości kary nawet o 50%.

Warto zastanowić się nad przeprowadzeniem wewnętrznych audytów, które już teraz pozwoliłyby zabezpieczenie menadżerów.

- **Pozostałe kwestie**

Prezes UOKiK będzie także brał pod uwagę okres trwających naruszeń – co może mieć wpływ na podejmowania decyzji o ewentualnym złożeniu wniosku leniency przez menadżera, jak i to, czy osoba zarządzająca dokonała uprzednio naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu.